

Meer geld voor natuur van Rijk en particulier

» Roelof Balk

Voor de aanleg van de Ecologische Hoofdstructuur moet de overheid meer grond aankopen. Daar is 135 miljoen euro per jaar extra voor nodig. Maar buiten de EHS is de toekomst aan de combinatie van wonen en groen. Daar liggen grote kansen voor particuliere en agrarische natuur.

Afgelopen week verschenen twee publicaties die samenhangen. Het Nirov publiceerde de 'Nieuwe Kaart van Nederland', waarin alle ruimtelijke plannen tot 2015 zijn geprojecteerd. Het Nationaal Groenfonds publiceerde het rapport 'Investeren in Natuur', dat de voortgang en het financiële perspectief voor de Ecologische Hoofdstructuur in beeld brengt.

Allereerst blijkt dat de aanleg van de Ecologische Hoofdstructuur in deze kabinetsperiode fors is vertraagd. Van gemiddeld 8300 hectare natuuraanleg tot 2002 is het tempo gedaald naar 5700 hectare per jaar. Dit kabinet onderschat het belang van grondaankopen. Minister Veerman bevordert particuliere natuuraanleg, maar overschat de mogelijkheden. Niet elke particulier is rijk genoeg voor dit soort investeringen.

Ook de budgetten zijn ingericht op een veel hoger aandeel particuliere natuur dan in de praktijk haalbaar is. Nationaal Groenfonds heeft hier al in 2004 voor gewaarschuwd, toen uit marktonderzoek bleek dat de interesse voor natuuraanleg bij particulieren veel lager is dan het kabinet aanneemt.

De enige manier is om de voorheen succesvolle grondaankopen met nieuwe energie op te pakken. Daarvoor is tot 2018 een extra budget van 135 miljoen euro per jaar nodig.

Maar de Nieuwe Kaart van Nederland laat zien dat ook buiten de Ecologische Hoofdstructuur het landelijk gebied indringend gaat veranderen. In de plannen van gemeenten en provincies zijn maar liefst 931.000 nieuwbouwwoningen opgenomen. Dit hoge getal weerspiegelt belangrijke en legitieme maatschappelijke behoeftes, zoals een vraag naar 'landelijk wonen'.

Het gaat er nu om dat de woningbouw niet ten koste gaat van het groene landschap, maar daarin juist wordt geïntegreerd. Dat betreft bijvoorbeeld de manier van ontwerpen: veel groen, in lage dichtheden bouwen, in een recreatief aantrekkelijke inbedding. Wonen en natuur kunnen uitgroeien tot een ijzersterke combinatie, zoals dat min of meer toevallig gebeurd is bij de duingebieden rond Wassenaar en Heemstede-Aerdenhout. Zo'n aantrekkelijke woonomgeving hoeft niet voorbehouden te zijn aan dure villa's: in Bloemendaal staan ook eenvoudige woningen.

Particuliere en agrarische initiatieven om het agrarisch cultuurlandschap te behouden — en dat zijn er vele — verdienen het financieel te worden gesteund, in samenhang met regionale gebiedsontwikkeling. De vergoedingssystematiek die de overheid heeft ontworpen voor particuliere en agrarische natuur binnen de EHS, voor beheer, voor akkerranden en landschapselementen, leent zich prima voor het landschap buiten de EHS, waar nog aanwezig is wat wij graag willen behouden.

Natuurlijk kost dat geld, maar er zijn tal van vereveningsmethodes en fondsformules te bedenken om dat te financieren. Steeds meer bestuurders zien dit gelukkig als een prioriteit voor de inrichting van Nederland, en zij hebben de generatie van de toekomst aan hun zijde staan. Dat blijkt uit het YoungMentality-onderzoek dat onlangs is gepubliceerd. Daaruit klinkt de hartekreet van de jeugd om vooral zorgvuldig om te gaan met natuur en landschap in Nederland.

Roelof Balk is directeur van het Nationaal Groenfonds. Het rapport 'Investeren in Natuur' is gratis te downloaden op www.groenfonds.nl.